

Anti-pestprotocol Molenwiek

Vastgesteld: mei 2025

Pesten heeft een enorme impact die levenslang van invloed kan zijn op iemands welbevinden. We willen dat iedereen zich op school veilig en gewaardeerd voelt. Signalen van pesten worden op de Molenwiek daarom altijd serieus genomen.

De Molenwiek heeft een vijf-sporenaanpak waarbij de gepeste, pester, klasgenoten, leerkrachten en ouders worden betrokken.

In dit protocol staat beschreven hoe wij zullen handelen en welke stappen worden genomen.

Pestgedrag

Hoewel de scheidslijnen dun zijn en er ook sprake van overlap is, is er verschil tussen pesten, plagen en ruzie.

Onder pesten verstaan wij het herhaaldelijk, systematisch negatief gedrag dat, in tegenstelling tot plagen, de expliciete bedoeling heeft om te kwetsen.

Met ruzie bedoelen we een heftig meningsverschil waarbij er (kort) sprake is van verbaal of fysiek grensoverschrijdend gedrag dat na afkoelingsperiode

Voorbeelden zijn:

- buitensluiten
- voor gek zetten, belachelijk maken
- roddelen
- uitlachen
- achtervolgen, opwachten
- slaan, schoppen
- kapotmaken van spullen
- ...

Overeenkomsten bij pesten zijn:

- De daders zijn sterker, ouder of met meer.
- Het pesten is tegen de zin, maar de leerling kan het niet stoppen
- Het gebeurt langer achter elkaar (soms weken en/of maanden)
- Het gebeurt meestal zo dat volwassenen het niet merken.
- Gepeste leerling heeft verdriet en pijn, het pesten maakt angstig of bang

Voorkomen van pesten

Een goede manier om pesten te voorkomen is het afspreken van regels en omgangsnormen. De regels worden jaarlijks met de leerlingen aan het begin van het jaar afgesproken.

Methodes voor sociaal-emotionele vorming worden in alle groepen gebruikt en het voorbeeld van leerkrachten, ouders en andere volwassenen zijn van groot belang.

In situaties met dezelfde omstandigheden kan het ene kind zich gepest voelen en het andere niet. Dit doet niets af van het effect waardoor we in alle gevallen de acties opgevolgd worden.

Pesten in een groep

Vaak zijn er meerdere personen bij pesten betrokken. Het is een groepsproces waarin verschillende rollen te onderscheiden zijn:

1. Slachtoffer: degene die wordt gepest
2. Pester: degene die begint met pesten
3. Assistent: degene die niet zelf begint met pesten, maar daar aan meedoet en de pester helpt.
4. Versterker: degene die niet zelf pest, maar wel lacht en aanmoedigt om te pesten. De versterker geeft de pester het gevoel dat het grappig of leuk is.
5. Verdediger: degene die het slachtoffer helpt, bijvoorbeeld dat de pester moet stoppen of het te melden bij de leerkracht.
6. Buitenstaander: degene die meestal wel weet dat er gepest wordt, maar zich er niet mee bemoeit. De pester voelt zich in de steek gelaten, de pester krijgt het gevoel dat het gedrag acceptabel is.

Deze rollen staan niet vast en kunnen per periode verschillen. Belangrijk is inzicht te hebben in de verschillende rollen die er kunnen zijn.

Signalen van pesten

Pesten kan heel subtiel gaan en daardoor lang onzichtbaar blijven. Toch zijn er signalen die kunnen wijzen op pesten en waar volwassenen alert op moeten zijn:

- verandering in gedrag; stil of juist agressief worden, (opnieuw) duimen of bedplassen
- verslechterende schoolresultaten
- slecht slapen
- afname zelfvertrouwen, meer angst
- regelmatig verwondingen of kapotte spullen
- (vage) klachten van buik-, of hoofdpijn, misselijkheid
- ongelukkig of depressief lijken
- letterlijk alleen staan, geen vrienden mee naar huis nemen, feestjes vermijden
- angst om naar school te gaan of alleen te zijn
- veranderend eetpatroon
- opzoeken van veilige plekken en het vermijden van groepen of speelplaatsen

Aanpak/Escalatieladder

Ruzies en pestgedrag beginnen meestal klein en zijn lang niet altijd direct zichtbaar. Bij signalen van pesten worden er opeenvolgende stappen genomen om het pesten te stoppen.

Wanneer een stap onvoldoende effect heeft wordt er geëscaleerd zijn naar een volgende stap waarbij er een opbouw is in zwaarte en impact.

Stap 1:

De leerlingen worden door de teamleden* gestimuleerd er samen uit te komen. De teamleden*monitoren of dit inderdaad gebeurt.

Stap 2:

De (gepeste) leerling gaat naar een teamlid* op het moment dat ze er niet uitkomen. Deze stap kan ook door klasgenoten genomen worden, hierbij wordt benadrukt dat het geen klikken is.

Stap 3:

Het teamlid* spreekt met de direct betrokkenen, waarbij gezamenlijk naar een oplossing wordt gezocht. Het gesprek is gericht op het aangeven en respecteren van grenzen en afspraken.

Stap 4:

Bij voortdurende ruzies en pesterijen neemt de leerkracht duidelijk stelling en bespreekt dit met de leerling die ruzie maakt/pest.

In deze fase kunnen maatregelen genomen worden met verschillende doelen. Bijvoorbeeld het herstellen van schade, het goed maken van relaties of tijdelijk afstand nemen.

Denk hierbij aan het schrijven van een excuusbrief, binnen blijven bij een pauze, nablijven.

- Met de pester worden afspraken gemaakt over gedragsveranderingen, met de gepeste wordt besproken wat hij/zij zou kunnen doen.
- Ouders worden betrokken, er wordt een incidentenregistratieformulier ingevuld en evaluatiemoment(en) afgesproken. Pesten moet direct stoppen, de evaluatiemomenten vinden daarom op korte termijn plaats.
- Kwaliteitscoördinator ondersteunt de leerkracht, de directie wordt op de hoogte gebracht.
- Wanneer het pestgedrag niet of onvoldoende is gestopt, wordt (externe) hulp ingeschakeld van b.v. schoolmaatschappelijk werk, JGZ, Jeugdteam.

**waar 'teamleden' staat worden bedoeld: de groepsleerkracht, leraarondersteuners en overige teamleden die het pesten signaleren. Wanneer er sprake is van een patroon of structureel pestgedrag, houden de groepsleerkrachten de regie.*